

CC ONG

AYUDA AL DESARROLLO

www.ccong.es

Noemi Martin Maya
Ndokh, Senegal 2025

De Barcelona a Ndockh

Tot va començar quan vaig decidir fer les meves pràctiques a CC ONG Ajuda al Desenvolupament. En contactar amb ells, em van proposar participar en un voluntariat de deu dies a Ndockh, un petit poble del Senegal. La idea em va il·lusionar des del primer moment, i quan ho vaig explicar a la meva amiga Idoia, companya de carrera i una de les meves millors amigues, em va dir que també volia venir amb mi, encara que no fos com a part de les seves pràctiques.

L'objectiu de les meves pràctiques era poder desenvolupar un petit projecte vinculat a la cooperació internacional, ja que estudio Ciències Polítiques i Gestió Pública. Evidentment, no tenia experiència prèvia en un entorn així, per la qual cosa vaig comptar amb el suport de Rafael, responsable de l'ONG.

Recordo que abans de viatjar el vaig trucar amb una llista d'uns deu tipus de projectes diferents que havia anat buscant per tot arreu. Estava nerviosa i volia arribar amb alguna cosa preparada, amb una idea "correcta" o "útil". Però ell em va dir una cosa que em va marcar: "No vinguis amb expectatives ni amb un projecte tancat; vine a Ndockh a aprendre i, sobretot, a escoltar."

Idoia i jo vam emprendre aquest viatge el 30 de setembre, havent comprat els vols només un mes abans. Per la meua part, no estava nerviosa; crec que el que realment em va costar va ser prendre la decisió d'anar, però un cop ho vaig tenir clar, ja no vaig sentir por.

El vol va ser meravellós fins que, a causa de pluges i tempestes, ens van informar que no podien aterrar a l'aeroport de Dakar i que ens desviarien a Gàmbia, sense donar-nos cap explicació sobre si tornàriem aquell mateix dia o no. Finalment, després de tres hores a

Gàmbia, vam aconseguir tornar al Senegal, on el taxista ens esperava des de feia hores. Des d'allà vam posar rumb a Ndockh.

El camí va ser curiós: eren les dues de la matinada, no es veia res, i la carretera era un camí de terra estret, travessant poblats amb cases de palla que gairebé no distingíem en la foscor. No enteníem gairebé on estàvem ni quant faltava. Quan finalment vam arribar, ens van rebre Babacar, director del poble, i Claud, el nostre guia i traductor.

La família amb la qual ens allotjaríem ens havia deixat el sopar preparat, i després de menjar una mica, vam anar directament a dormir, esgotades però felices d'haver arribat finalment.

L'endemà ens van rebre amb els braços oberts tots els nens del poble; era evident que érem la novetat. Tanmateix, va ser sens dubte el dia més difícil. Estàvem totalment perdudes: no enteníem gairebé com funcionava res, no estàvem acostumades al lavabo, a la sorra, a la calor ni al ritme del lloc. A més, el nostre guia es va quedar adormit fins les 12, així que no sabíem molt bé què fer al matí.

Mentre passejàvem pel poble pel nostre compte, ens vam adonar que tot estava ple de plàstic. A la tarda, amb les dues bosses que portàvem del duty free —que havíem utilitzat per amagar les bosses extra de l'aeroport—, vam començar a recollir els plàstics del terra.

El més bonic va ser que, en recollir el primer tros i posar-lo dins la bossa, tots els nens i nenes van començar a fer-ho amb nosaltres, rient i ajudant sense parar.

Quan vam tornar a casa, la mare de la família ens va mirar amb una barreja de sorpresa i rialla, com si fóssim una mica boges per haver estat recollint deixalles. En aquell moment

ens vam adonar que hi havia un problema real amb el plàstic: per a ells era normal, part del paisatge, mentre que per a nosaltres era una senyal clara que hi havia molt a fer.

L'endemà, finalment, ens va rebre Babacar, i ens van ensenyar les diferents instal·lacions del poble: l'escola, que no obriria fins al 10 d'octubre (quan nosaltres ja no hi seríem), l'escola per a dones, el galliner femení construït per l'ONG, el petit hospital i els pous també impulsats pel projecte.

Aprofitem per preguntar-li a Babacar sobre el problema del plàstic, i ens va explicar que era molt difícil conscienciar a la gent. A nosaltres ens semblava senzill: almenys, posar un punt comú on tots poguessin llençar els plàstics. Tanmateix, l'endemà, quan vam anar a un mercat proper, vam entendre realment la magnitud del problema.

Allà vam veure un espai completament cobert de plàstic, amb animals menjant-se els residus, fins i tot cavalls, que són el seu principal mitjà de transport. Ens vam adonar que no era només un problema del poble de Ndockh, sinó que afectava tota l'etnia serer, molt

estesa a la zona. En aquell moment vam comprendre que la situació era molt més complexa del que havíem imaginat.

Aquell mateix dia, la mare i el pare de la família, a base de gestos i petons, ens van explicar que s'estava celebrant un casament. Va ser molt bonic. En realitat, el casament ja s'havia celebrat i els nuvis no hi eren presents, però al poble fan una celebració col·lectiva per compartir l'alegria de l'enllaç. Prepararen menjar per a tothom, col·loquen un gran bol al centre i, formant un cercle, tothom menja junt.

Aquell dia va ploure molt, i van col·locar un teulat improvisat fet amb barres i lona, sota el qual es protegien mentre seguien menjant i rient.

Durant la festa, vam conèixer dos nois de la nostra edat que parlaven bastant bé castellà, i de seguida vam connectar amb ells. Vam quedar d'anar-hi l'endemà per comprar una pilota i uns globus per als nens, amb la idea de jugar tots junts.

Bàsicament, el nostre dia a dia transcorregué així: al matí parlàvem amb Babacar o amb el director de l'escola sobre coses que es podien millorar al poble o al projecte, els dies que no anàvem a un mercat o, com en una ocasió, a Fatick, una ciutat propera.

Al voltant de les dues del migdia, dinàvem peix amb arròs i patata, amb un toc picant, descansàvem una mica, i després ens dirigíem a l'escola. Allà, els nois més grans jugaven a futbol, i nosaltres jugàvem amb els nens i nenes a futbol, el joc del mocador, pillla-pilla i altres jocs tradicionals.

Quan caia la nit, tornàvem tots junts a casa, cansats però feliços després d'un dia ple d'activitats i rialles.

PROJECTE

Durant el viatge, em vaig frustrar molt amb el projecte. Al principi no veia res viable que pogués fer; algunes coses em semblaven massa grans o complicades, i sovint em sentia pessimista. Estava especialment obsessionada amb fer alguna cosa relacionada amb el tema del plàstic, però cada vegada que sorgia una idea ens adonàvem que era impossible dur-la a terme amb els recursos i el temps disponibles.

Finalment, Babacar ens va donar una idea que va canviar la nostra perspectiva: ens va parlar de la necessitat de mosquiteres al poble. Això ens va permetre replantejar el projecte no des d'una perspectiva ambiental "occidental", sinó com un projecte de benestar i salut.

Així va sorgir la idea de crear un projecte educatiu que mostrés a la comunitat les conseqüències del plàstic en la seva vida quotidiana. Volem ensenyar com els animals es mengen els plàstics que acaben als abocadors i, a través de la cadena alimentària, aquests contaminants tornen a ells quan consumeixen els animals. També volíem mostrar com el plàstic afecta els seus horts i cultius, impedit que floreixin i que els aliments creixin correctament.

D'aquesta manera, vam aconseguir connectar la problemàtica del plàstic amb la salut i el benestar, esperant fer un projecte útil, proper i comprensible per a la comunitat, en lloc de centrar-nos només en la neteja o en la perspectiva ambiental, que hauria estat més abstracta i difícil d'implementar.

REFLEXIÓ SOBRE LA FAMÍLIA I L'EXPERIÈNCIA

Finalment, vull parlar de la família que vam conèixer a Ndockh, que sens dubte m'ha quedat gravada al cor. Ens van tractar de manera increïble, amb afecte i generositat des del primer moment. Recordo amb especial estima les xerrades amb la mare, comunicant-se amb gestos, ensenyant-nos fotos de les seves filles, explicant-nos les partides de naixement i qui és cada membre de la família: les seves quatre filles i el seu fill.

Entre tots ells, Ami Dibur, la petita de tres anys, es va guanyar un lloc molt especial al meu cor; va ser la nena dels meus ulls durant tot el viatge.

Tot el que vam viure allà va ser una aventura constant: els recorreguts, els jocs, les rialles, i la companyia dels nois i noies de la nostra edat, que ens van acollir de manera meravellosa. També vull destacar Claud, el nostre guia, que sempre va estar amb nosaltres, i Rafael, que tot i estar a Barcelona, va seguir el nostre viatge en tot moment, fent que mai ens sentíssim soles.

I, per descomptat, Idoia, la meva amiga, que va ser molt més que una companya de viatge. Amb ella he compartit tots els moments d'aquesta experiència: les rialles, els nervis, les nits parlant fins tard, els moments de cansament i també aquells de màgia i descobriment. Ha estat la millor persona amb qui podria haver viscut aquesta aventura, sempre amb bona energia, amb paciència i amb ganes d'ajudar. Sens dubte, aquesta experiència no hauria estat la mateixa sense ella.

Ha estat un viatge profundament enriquidor, ple d'emocions, aprenentatges i moments que quedaran per sempre a la memòria. Cada dia ha estat una nova lliçó, una nova manera de veure el món i de valorar les coses petites. Ens ha fet créixer com a persones, entendre millor la importància de l'escolta, la paciència i la humilitat. Per tot això, ens encantaria poder tornar a viure una experiència així algun dia, per continuar aprenent, compartint i deixant-nos sorprendre per tot allò que el món ens pot oferir.